

[Undervisningsministeren.]

Aar, bevarer den sit Tilskud. Noget lignende har man gjort med Hensyn til de gamle Friskoler med under 15 Elever, idet disse kommer ind under en Bestemmelse, der siger, at har de i de sidste tre Aar haft 10 Elever, kan de beholde deres Tilskud. Ogsaa dette er indført ved Behandlingen i Folketinget og har vundet enstemmig Tilslutning.

Jeg vil nævne to Ting til, der er kommet ind i Lovforslaget under Behandlingen i Folketinget. Det første er dette, at der er blevet sat en Grænse for Tilskuddet. Man regner med, at Tilskud til Friskolerne efter Lovforslaget, som det nu er forelagt — dog har vi ikke kunnet tage Hensyn til de nye Lærerlønninger, og det vil altsaa stige noget —, vil ligge omkring 2½ Mill. Kr., og der er lagt det Loft over, at det offentlige Tilskud ikke kan stige til over 3½ Mill. Kr. Samtidig er der indsat den Bestemmelse, at Loven skal revideres om 5 Aar, og det er Grunden til, at jeg ikke er saa betænkelig ved dette med de 3½ Mill. Kr.

Endelig vil jeg gøre opmærksom paa, at i § 8 blev der i det andet høje Ting indsat en Bestemmelse om, at hvis en Skole foruden Tilskud fra Staten efter nærværende Lov tillige modtager Tilskud til Skolens aarlige Drift ud over 300 Kr. fra Kommunen eller Institutioner, er en saadan Skole pligtig til ved Indsendelse af Skolens Regnskab over for Ministeriet at godtgøre, at disse Tilskud tilsammen ikke beløber sig til mere end 80 pCt. af Skolens samlede Driftsudgifter. Ogsaa det danner jo noget af en Begrænsning, men den ligger dog saa højt, at den i Virkeligheden ligger over, hvad vi havde udregnet i Ministeriet ved Forslagets Forelæggelse, nemlig de Beløb, som staar nævnt i hvert Fald i Kommissionsbetænkningen, de 76, 77 og 79 pCt. af det offentlige Udgifter, som de nye Tilskud skulde andrage.

Med Hensyn til Friskolens Efterløn skal jeg ikke gøre mange Bemærkninger. Den har jo hidtil kun været givet med $\frac{2}{3}$ af sædvanlig Tjenestemandspension uden Tillæg, og det har selvfølgelig betydet, at de gamle Friskolelærere i høj Grad maatte savne et passende Underhold. Det foreslaas nu her, at dette hæves til, at Efterlønskassen fremtidig skal give fuld Efterløn.

Det vil naturligvis betyde en aarlig Merudgift for Friskolens Lærere og for Skolerne selv, men det vil ogsaa betyde noget mere i Udgift for Statskassen, ikke mindst i Overgangstiden. For Fremtiden skulde Lærerne altsaa betale 6 pCt. af deres Løn til Efterlønskassen og Staten 6 pCt., medens man i det offentlige Skolevæsen og andre Steder betaler 5 pCt. fra Tjenestemændenes Side. Hvor meget nu disse Udgifter vil beløbe sig til for Statskassen, har det været umuligt for Ministeriet og ogsaa for Det statistiske Departement at beregne. Men jeg vil gerne sige, at selve Forslaget er rimeligt og forsvarligt. Det er en Ting, vi ikke kommer udenom, tror jeg, at man forbedrer Forholdene for disse Mennesker og maaske for en Del andre, der faar en Efterløn, som i Virkeligheden er ganske utilstrækkelig.

Tilskudsordningen vil i øvrigt som sagt efter de Beregninger, der er gjort, koste ca. 2½ Mill. Kr. eller godt 1½ Mill. Kr. mere end efter den hidtidige Ordning.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at det har været mig en stor Glæde, at man i det andet høje Ting i den Grad har kunnet samles om en forbedret Ordning for vore Friskoler, saa at ved tredje Behandling alle Partier stemte for Forslaget, og jeg udtaler Haabet og Ønsket om, at man ogsaa her i det høje Landsting vil give Forslaget en hurtig og velvillig Behandling.

H. P. Johansen: Som det fremgaar af Lovforslagets Titel og nu ogsaa af den højtærede Ministers Redegørelse, handler dette Lovforslag om tre Ting, nemlig om Friskoler, om Hjemmeundervisning af Børn i den skolepligtige Alder samt om en Pensionsordning for Lærere i Friskoler og Efterskoler. Men den Del af Forslaget, der sikkert vil blive mest diskuteret eller i hvert Fald vil give Anledning til meget stor Overvejelse, er jo utvivlsomt det Afsnit, der omhandler Tilskuddene til Friskolerne, og det maa ogsaa erkendes, at det er en meget betydelig Forhøjelse af disse Statstilskud, der her er foreslaaet. Saa vidt jeg forstaar Forslaget, er Tilskuddet nu ca. 1 Mill. Kr. om Aaret, og det forhøjes til godt 2½ Mill. Kr., naar man regner med det samme Antal Skoler og det samme Antal Børn, som findes i Øjeblikket. Det er altsaa en meget væ-